

BEHEERSPLAN
voor het beheers- en reservaatgebied
Hoenwaard

Commissie Beheer Landbouwgronden
mei 1988

1.	<u>Algemene inleiding</u>	1
2.	<u>Het beheers- en reservaatgebied Hoenwaard</u>	3
2.1.	Ligging en oppervlakte	3
2.2.	Aanwijzing	3
2.3.	Planologie	3
2.4.	Beheersplan	4
3.	<u>De doelstellingen van natuur- en landschapsbeheer</u>	5
3.1.	Inleiding	5
3.2.	Beschrijving van natuur en landschap in de Hoenwaard	5
3.3.	Doelstellingen van natuur- en landschapsbeheer	6
4.	<u>De landbouw in de Hoenwaard en in het vergelijkingsgebied</u>	8
4.1.	Inleiding	8
4.2.	Vergelijkingsgebied	8
4.3.	Bedrijfsstructuur	8
4.4.	Bedrijfsvoering	10
4.5.	Cultuurtechnische omstandigheden	10
5.	<u>Het beheer</u>	12
5.1.	Inleiding	12
5.2.	Beheersbepalingen	12
5.3.	Randvoorwaarden en ontheffingsmogelijkheden	15
6.	<u>De grondslagen voor het vaststellen van de vergoedingen</u>	16
6.1.	Inleiding	16
6.2.	Grondslagen voor de beheersvergoeding	16
6.3.	Grondslagen voor de aanpassingsvergoeding	17
6.4.	Vergoedingen voor landschapsbeheer	18
6.5.	Verpachtersvergoeding	19
6.6.	Beschikking bijdragen probleemgebieden	19
	Bijlage 1. Kaart van de beheers- en reservaatgebieden	
	Bijlage 2. Overzicht van de beheersverplichtingen	
	Bijlage 3. Overzicht van de vergoedingen	

1. ALGEMENE INLEIDING

In februari 1975 heeft de toenmalige regering aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal de Nota betreffende de relatie tussen landbouw en natuur- en landschapsbehoud, de zogenaamde Relatienota, aangeboden. In deze nota zijn de ontwikkelingen in de landbouw en de ontwikkelingen ten aanzien van het natuur- en landschapsbehoud beschreven. De ontwikkelingen in de landbouw lopen op een aantal punten niet parallel met de opvattingen, die ten aanzien van het natuur- en landschapsbeheer gelden en omgekeerd. Om voor deze problemen een oplossing te bieden heeft de regering in de Relatienota een aantal maatregelen voorgesteld, die erop zijn gericht in bepaalde gebieden een meer op natuur en landschap afgestemd beheer te gaan voeren. Daartoe zijn en worden in Nederland een aantal gebieden als beheersgebied en een aantal gebieden als reservaatgebied aangewezen.

Beheersgebieden en reservaatgebieden

In beheersgebieden wordt ernaar gestreefd om de landbouw blijvend een bestaan te bieden, en tegelijkertijd de bedrijfsvoering zoveel mogelijk te richten op doeleinden van natuur- en landschapsbeheer. Voor het uitvoeren van dit beheer ontvangen ondernemers in de landbouw een beheersvergoeding, wanneer zij op basis van vrijwilligheid een beheersovereenkomst sluiten.

In reservaatgebieden is het uiteindelijk gewenste beheer zodanig, dat het niet inpasbaar is binnen de huidige agrarische bedrijfsvoering. Derhalve streeft de overheid ernaar om de grond in deze gebieden te verwerven. Na aankoop zullen deze gronden worden overgedragen aan een natuurbeschermingsinstantie. Voor de reservaatgebieden in de Hoenwaard betekent dit dat de Stichting Het Geldersch Landschap de gronden in eigendom krijgt.

Wel kunnen ondernemers in reservaatgebieden een beheersovereenkomst sluiten. In reservaatgebieden wordt geen beheersovereenkomst gesloten voor gronden in eigendom van een publiekrechtelijk lichaam of een particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie, tenzij op de betreffende gronden ononderbroken gebruiksrechten van de ondernemers of diens kind(eren) enz. rusten, die dateren van vóór 1 december 1977.

Aanwijzing van beheersgebieden en reservaatgebieden

De aanwijzing van beheersgebieden en reservaatgebieden vindt plaats op basis van overleg tussen de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en Gedeputeerde Staten. Deze aanwijzing draagt een globaal karakter. Voorstellen voor de concrete begrenzing van een gebied, waarbij tevens wordt aangegeven of het gebied moet worden aangemerkt als beheersgebied of als reservaatgebied, worden gedaan door Gedeputeerde Staten, indien het gebied buiten landinrichtingsprojecten ligt. De vaststelling van de concrete begrenzing van deze gebieden vindt plaats door de Minister van VROM. Indien het gebied in een landinrichtingsproject ligt, stelt de Centrale Landinrichtingscommissie de concrete begrenzing vast, met instemming van Gedeputeerde Staten.

Opstellen van een beheersplan

Is de concrete begrenzing van een relatienotagebied vastgesteld, dan wordt daarbij tevens de Beschikking beheersovereenkomsten 1983 van toepassing verklaard. De Commissie Beheer Landbouwgronden is met de uitvoering van deze beschikking belast.

De Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden stelt voor een betreffend gebied een ontwerp-beheersplan op.

Bij het opstellen van een ontwerp-beheersplan is voorzien in overleg met onder meer de betrokken ondernemers en de instanties en organen, die betrokken zijn bij het beheer van een gebied, zoals gemeenten, waterschappen en eventueel een landinrichtingscommissie.

Bovendien wordt een ontwerpplan ter inzage gelegd in het betrokken gebied, waardoor een ieder in de gelegenheid wordt gesteld zijn mening naar voren te brengen.

Nadat het als gevolg van de inspraak eventueel gewijzigde ontwerp is vastgesteld door de CBL, kunnen ondernemers op basis van dit plan beheersovereenkomsten sluiten met het Bureau Beheer Landbouwgronden.

2. HET BEHEERS- EN RESERVAATSGBIED HOENWAARD

2.1. Ligging en oppervlakte

Het beheers- en reservaatgebied Hoenwaard is gelegen in een IJsseluiterwaard en behoort grotendeels tot het gebied van de gemeente Hattem; de zuidelijke punt van het reservaatgebied ligt in de gemeente Heerde.

Het beheers- en reservaatgebied wordt aan de noord- en oostzijde begrensd door de IJssel en aan de westzijde door respectievelijk de Hoenwaardseweg en Veluwe Wetering.

Een deel van het beheersgebied is gelegen rondom de Wiessenbergsche Kolk, tussen het Apeldoornskanaal en de bebouwde kom van Hattem.

2.2. Aanwijzing

In de nota Voorrangsinventarisatie relatienotagebieden (1977) is door het Rijk aan de Colleges van Gedeputeerde Staten voorgesteld om in de natuurwetenschappelijk en landschappelijk meest waardevolle uiterwaarden het Relatienota-instrumentarium toe te passen. In het hierop volgende bestuurlijke overleg heeft de Minister van VROM op 28 december 1982 aan Gedeputeerde Staten van Gelderland een nader uitgewerkt voorstel gedaan tot globale begrenzing van de Gelderse uiterwaarden, die naar de mening van de Minister voor relatienotatoepassing in aanmerking komen. Daarbij zijn de betreffende uiterwaarden, waaronder de Hoenwaard, apart benoemd en op de kaart aangegeven. In reactie hierop hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland op 24 mei 1983 aan de Minister van VROM te kennen gegeven in te stemmen met de begrenzingsvoorstellen. Vervolgens heeft de Minister van VROM bij brief van 3 februari 1984 aan Gedeputeerde Staten medegedeeld te constateren dat overeenstemming bestaat over de globale aanwijzing van relatienotagebieden in de Gelderse uiterwaarden, waaronder die in de Hoenwaard.

Na overleg met de streek hebben Gedeputeerde Staten op 6 november 1986 de minister van VROM voorgesteld om in de Hoenwaard 188 ha cultuurgrond aan te merken als relatienotagebied, namelijk 113 ha als reservaatgebied en 75 ha als beheersgebied. Overeenkomstig dit voorstel heeft de Minister van VROM op 17 augustus 1987 de begrenzing vastgesteld (zie bijlage 1).

In haar vergadering van 12 november 1987 heeft de CBL de kadastrale omschrijving vastgesteld voor 110 ha reservaatgebied en 75 ha beheersgebied.

2.3. Planologie

In het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud wordt de Hoenwaard gerekend tot de beleidscategorie waardevolle agrarische cultuurlandschappen. Als een van de meest waardevolle uiterwaarden wordt de instandhouding daarvan van essentiële betekenis geacht.

In het thans vigerende Streekplan Veluwe behoort de Hoenwaard tot het deelgebied Uiterwaarden. Het beleid is hier in de eerste plaats gericht op het waarborgen van de vrije afvoer van water, ijs en sedimenten en voorts op behoud en ontwikkeling van waarden van natuur en landschap, alsmede op voortzetting van het agrarische gebruik.

In de vigerende bestemmingsplannen is aan de cultuurgronden in de Hoenwaard, gelegen in de gemeente Heerde, en aan de cultuurgronden rond de Wiessenbergsche Kolk (gemeente Hattem) de bestemming "Agrarische doeleinden met grote landschappelijke waarde" gegeven. Voor deze gronden is in beide bestemmingsplannen een stelsel van aanlegvergunningen van kracht voor onder meer afgraven, ophogen of egaliseren van gronden, opslaan of storten van afval. Daarnaast geldt voor de gemeente Heerde een aanlegvergunningstelsel voor de aanleg van waterlopen of vergraving, verruiming of demping van bestaande waterlopen. Het scheuren van grasland is in de gemeente Hattem aan een aanlegvergunning gebonden.

De cultuurgronden, gelegen in de gemeente Hattem, in het noordoosten van de Hoenwaard tussen de boerderijstrook aan de Hoenwaardseweg en de IJssel, hebben de bestemming "Agrarisch productiegebied van landschappelijke waarde". Voor deze gronden geldt hetzelfde aanlegvergunningstelsel als hiervoor is omschreven, met dien verstande, dat ook de wijziging van de grondwaterstand aan een aanlegvergunning is gebonden, terwijl dat voor scheuren van grasland hier niet het geval is.

Het noordelijk deel van de Hoenwaard is (evenals het deel tussen de Veluwe Wetering en Hoenwaardseweg) bestemd tot "Agrarisch productiegebied". Het gebruik van deze gronden is niet aan aanlegvergunningen gebonden.

2.4. Beheersplan

Bij het opstellen van dit beheersplan is de PCBL bijgestaan door de betrokken landbouwers. In direct overleg met hen is op basis van de vastgestelde doeleinden van natuur- en landschapsbeheer het beheer geformuleerd.

3. DE DOELSTELLINGEN VAN NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de doeleinden van natuur- en landschapsbeheer, die in het kader van de agrarische bedrijfsvoering in het beheers- en reservaatgebied worden nagestreefd.

3.2. Beschrijving van natuur en landschap in de Hoenwaard

De Hoenwaard is een vrij grote uiterwaard, die slechts ten dele wordt begrensd door een dijk. Tevens doet zich de situatie voor dat ook de oeverwal en achterliggende kom deel uitmaken van de uiterwaard.

Dit heeft geleid tot een grote verscheidenheid aan bodemtypen, een grote afwisseling in hoogteligging en een sterk gedifferentieerde waterhuishouding. Door de grote variatie in drogere bodemtypen is het gebied van belang voor de stroomdalflora. De aanwezigheid van een laaggelegen 's winters veelal overstroomd open gebied, maakt de Hoenwaard aantrekkelijk voor een grote verscheidenheid aan weidevogels (in voor- en najaar) en steltlopers, ganzen, eenden en zwanen (in herfst en winter).

Flora en vegetatie

De botanische waarde van de Hoenwaard hangt voor het grootste deel samen met het voorkomen van een rijke stroomdalflora in de hoger gelegen reliëfrijke delen tussen de Hoenwaardseweg en de IJssel.

Als gevolg van een intensievere beweiding en bemesting is het vrij zeldzame graslandtype, dat oorspronkelijk voorkwam op deze droge kalkrijke zandgronden, echter teruggedrongen naar wegbermen, kaden en perceelsranden. Hier zijn nog verschillende vrij zeldzame en minder algemene soorten uit de oorspronkelijke gemeenschap van Sikkelklaver en Zachte haver te vinden, zoals Beemdkroon, Grote wilde tijm, Kleine ruit, Trilgras, Veldsalie, Weidegeelster, Zacht vetkruid en Zeegroene zegge. Met name in de percelen rond de Anskolk in het noordoosten van de Hoenwaard en aan het eind van de Hoenwaardseweg komen genoemde soorten relatief veel voor. In de lager gelegen delen is de botanische waarde gelegen in het voorkomen van bijzondere water-, moeras- en vochtige graslandvegetaties. De plaatselijk optredende kwel speelt daarbij een belangrijke rol.

Deze vegetaties zijn voornamelijk beperkt tot de noordelijke punt van het gebied. In dit deel wordt onder meer de zeldzame Engelse alant aangetroffen. De Anskolk bevat een Watergentiaanvegetatie en heeft een oeverbegroeiing met veel Kalmoes.

Het gebied rond de Wiessenbergsche Kolk ontleent zijn botanische waarde vooral aan het voorkomen van zowel droge als vochtige graslandvegetaties, met name typen van een milieu, rijk aan mineralen en voedingsstoffen. In deze natte graslanden zijn tevens kwelindicatoren aanwezig in de vorm van bijvoorbeeld Dotterbloem, Echte koekoeksbloem, Egelboterbloem, Holpijp en Waterkruiskruid.

Broedvogels

Het reliëfrijke gebied tussen de Hoenwaardseweg en de IJssel, ten noorden en oosten van de oeverwal, is van groot belang voor de weidevogels. Zo broedt de Slobeend juist in dit deel van de Hoenwaard, terwijl ook de Gele kwikstaart hier met name voorkomt. Tevens broeden hier de Kievit, Grutto, Scholekster en Tureluur.

Ook het gebied rond de Wiessenbergsche Kolk is ornithologisch belangrijk: hier komen als zeldzame soorten van moeras en kruidenrijk grasland het Porseleinhoen en de Kwartelkoning voor. Voorts is opmerkelijk dat tot voor enkele jaren de Zwarte stern broedde langs de Wiessenbergsche Kolk, langs de Ankskolk en in het uiterste noorden van het gebied.

Doortrekkers en wintergasten

De Hoenwaard is van groot belang als pleisterplaats en fourageergebied voor doortrekkers en wintergasten.

Dit betreft in de eerste plaats de Kleine zwaan: tussen november en maart zijn veelal tientallen tot honderden exemplaren van deze soort aanwezig, met een maximum van ruim 1400, dat doorgaans in februari optreedt. Daarmee is het gebied voor deze soort van internationale betekenis. Behalve in de noordelijke punt van de Hoenwaard fourageert de Kleine zwaan ook in de graslanden in het zuidelijke deel, evenals in het laaggelegen gebied ten westen van de Hoenwaardseweg.

Ook aan andere soorten watervogels is het gebied zeer rijk: de in de afgelopen 6 jaren waargenomen maxima van doortrekkende en pleisterende Tafeleenden, Kol- en Rietganzen en Wilde zwanen overschrijden de 1%-norm van de respectievelijke totale Europese winterpopulaties.

Daarnaast zijn de graslanden rond de Wiessenbergsche Kolk belangrijke pleisterplaatsen voor onder meer tientallen Kemphanen en honderden Watersnippen en Kieviten.

Amfibieën

In het gebied komen minimaal vijf soorten amfibieën voor. Groene en Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander zijn wijd verspreid: zij komen onder meer voor langs de kolken en in natte delen ten noorden en oosten van de oeverwal.

De Rugstreeppad is veel minder algemeen. Deze soort is aangetroffen in het gebied rond de Wiessenbergsche Kolk en bij enkele kleine kolken nabij de IJssel, ter hoogte van het einde van de Hoenwaardseweg.

3.3. Doelstellingen van natuur- en landschapsbeheer

In het beheers- en reservaatgebied wordt ernaar gestreefd om de agrarische bedrijfsvoering mede te richten op:

- in stand houden van de abiotische omstandigheden, die kenmerkend zijn voor de waarde van het gebied; met name het onregelmatige reliëf, de bodemopbouw en de rol van kwelwater en inundatie dienen te worden gehandhaafd;
- in stand houden van het karakter van het landschap door handhaving en plaatselijke versterking van bestaande kolken en heggen;
- in stand houden en waar mogelijk ontwikkelen van soortenrijke vegetaties die kenmerkend zijn voor boven bedoelde abiotische omstandigheden, bij een extensief tot matig intensief agrarisch gebruik. Het gaat hierbij om natte graslandvegetaties en droge stroomdalgraslanden;
- in stand houden en waar mogelijk ontwikkelen van de populaties doortrekkende en overwinterende zwanen, ganzen en eenden, en weide- en moerasvogels.

In de als reservaatgebied aangewezen delen van de Hoenwaard zal na verwerving het beheer ter plaatse worden gericht op ontwikkeling van de botanische waarden van zowel de droge als de natte graslandvegetaties. Het beheer zal dan voorts worden gericht op ontwikkeling van de functie van die gebieden voor weide- en moerasvogels en voor zwanen, ganzen en eenden. Tevens zullen de belangrijkste biotopen voor amfibieën, met name de Rugstreepad, worden beschermd.

4. DE LANDBOUW IN DE HOENWAARD EN IN HET VERGELIJKINGSGEBIED

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de opzet, de bedrijfsvoering en de omstandigheden waaronder de bedrijfsvoering plaatsvindt van de in het beheers- en reservaatgebied en de in het vergelijkingsgebied gelegen landbouwbedrijven.

4.2. Vergelijkingsgebied

Voor het bepalen van de hoogte van de vergoeding, dient te worden aangegeven in welke mate de agrarische bedrijfsvoering in het beheers- en reservaatgebied in de Hoenwaard afwijkt van de elders in de regio gebruikelijke bedrijfsuitoefening. Om deze bedrijfsuitoefening te kunnen vaststellen is de aanwijzing van een vergelijkingsgebied nodig. De keuze van het vergelijkingsgebied wordt onder meer door de volgende factoren bepaald:

- de landbouwkundige hoofdstructuur van het vergelijkingsgebied moet bij benadering gelijk zijn aan die in het beheer- en reservaatgebied;
- het niveau van de bedrijfsvoering in het vergelijkingsgebied moet representatief zijn;
- het vergelijkingsgebied moet voldoende omvang hebben.

Gelet op het bovenstaande is als vergelijkingsgebied gekozen de totale bedrijfsoppervlakte van alle Gelderse bedrijven met 50 % of meer van hun grond in de uiterwaarden van de IJssel.

4.3. Bedrijfsstructuur

Gedurende ruim 5 eeuwen is de Hoenwaard als gemeenschappelijke weide in gebruik geweest bij de binnen de (voormalige) stadsmuren van Hattem wonende burgers. Het gemeenschappelijk gebruik duurde voort tot 1945. Daarna werden de gronden afzonderlijk verpacht. De gezamenlijke rechthebbenden besloten in 1964 om het gemeenschappelijk eigendom op te heffen in het kader van de ruilverkaveling Hattem-Wezep.

Mede hierdoor werd het mogelijk om 18 bedrijven, voornamelijk afkomstig uit de kern van Hattem, te verplaatsen naar de Hoenwaard. In het kader van de ruilverkaveling zijn tevens verbeteringen aangebracht in de waterhuishouding en ontsluiting.

Een en ander heeft ertoe geleid dat bijna 90% van de Hoenwaard in gebruik is bij voornoemde 18 bedrijven (voor het grootste deel als huiskavel, voor een deel als veldkavel).

In onderstaand overzicht zijn de bedrijfsstructurele kengetallen van de bedrijven in de Hoenwaard, alsmede van die van de bedrijven in het vergelijkingsgebied weergegeven.

	beheers- en reservaats- gebied	vergelijkings- gebied
	-----	-----
a. <u>Alle bedrijven</u>		
- aantal hoofdberoepsbedrijven	20	104
- aantal nevenberoepsbedrijven	5	1
b. <u>Hoofdberoepsbedrijven</u>		
- gem. bedrijfsoppervlakte (ha)	18,2	30,2
- aantal melkveebedrijven	18	99
- aantal rundvee/varkensbedrijven	1	2
- aantal overige veehouderijbedrijven	1	3
c. <u>Melkveebedrijven</u>		
- gem. bedrijfsoppervlakte (ha)	21,8	30,6
- gem. productie-omvang (sbe)	145	254
- < 110 sbe	10,0 %	10,0 %
110 - 150 sbe	45,0 %	9,1 %
150 - 190 sbe	20,0 %	17,2 %
190 - 250 sbe	20,0 %	26,3 %
> 250 sbe	5,0 %	37,4 %
- aantal mk/bedrijf	39	64
- aantal gve/bedrijf	57	88
- aantal jongvee/100 mk	82	75
- aantal mk/ha grasland	1,87	2,33
- aantal gve/ha grasland	2,74	3,19
- aantal mk/ha grasland en groenvoedergewassen	1,78	2,13
- aantal gve/ha grasland en groenvoedergewassen	2,59	2,91
- bedrijfshoofden		
. 50 jaar en ouder	55 %	55 %
. waarvan met opvolger	63 %	63 %
- verkaveling		
. aantal kavels/bedrijf	3,5	4,8
. opp./kavel (ha)	6,2	6,2
- pacht	42 %	63 %

sbe - standaardbedrijfseenheden

mk - melkkoeien

gve - grootvee-eenheden

4.4. Bedrijfsvoering

	<u>Beheers- en reservaatsgebied</u>	<u>Vergelijkings- gebied</u>
- bemestingsniveau*		
anorganisch	300 kg N	300 kg N
organisch	25 ton	25 ton
- beweidingssysteem	04	04
- datum 1e bemesting	maart	maart
- eerste maaisnede	20 mei	15 mei
- eerste weidesnede	1 mei	1 mei (mk)
	20 maart (pink)	eind maart (pink)
- maaipercentage	150%	150%
- tijdstip van rollen	-	april (indien nodig)
- aantal keren rollen	-	1x
- tijdstip van slepen	maart en juli	maart
- aantal keren slepen	2x per seizoen	1x
- bosmaaien	-	1x (indien nodig)
- sloot- en greppel- onderhoud	oktober	september/oktober

-: wordt niet of nauwelijks toegepast.

*: het huidige bemestingsniveau voor de percelen rondom de Wiesenberghse kolk is beduidend lager dan voor de overige percelen in de Hoenwaard, namelijk 175 kg N uit anorganische meststoffen en 25 kg N uit organische bemesting.

4.5. Cultuurtechnische omstandigheden

Bodem

Bodemkundig zijn in het gebied globaal 2 zones te onderscheiden.

Tussen de IJssel en de Hoenwaardseweg ligt een reliëfrijke zone met koppen en ruggen, waarvan de bodem vooral bestaat uit zandgronden met een dun humeus dek en zavelgronden met een zandondergrond. Het beheersgebied rond de Wiessenbergsche Kolk bestaat uit lichte kleigronden met een zware klei tussenlaag.

Waterhuishouding

De waterhuishouding in het beheers- en reservaatsgebied wordt sterk beïnvloed door de IJsselstanden. Met uitzondering van de boerderijstrook aan de Hoenwaardseweg, lopen grote delen onder water bij hoge rivierstanden. De lagere delen tussen de oeverwallen kunnen soms tamelijk lang nat blijven. Voor een klein deel van het gebied ten oosten van de Hoenwaardseweg vindt afwatering plaats via het gemaal op de Grote Wetering.

Bij normale rivierstanden is de afwatering goed. Van het gebied zijn geen gegevens over het grondwaterstandsverloop aanwezig. De gemiddelde graslandopbrengstdepressie t.g.v. het grondwaterstandsverloop is geschat op 10 %. Voor zowel het beheers- als reservaatgebied geldt dat ca. 25 % van de oppervlakte in het zomerhalfjaar met een frequentie van 1.0 en voor de duur van 9 dagen onderloopt; ca. 25 % loopt met een frequentie van 0,04 en voor de duur van 3 dagen onder water, terwijl de helft van het gebied in het zomerhalfjaar niet overstroomt. Gemiddeld inundeert de Hoenwaard 3,5 dagen (inclusief kwel/droogwaleffect) in het zomerhalfjaar.

Oppervlaktecorrecties

Gemiddeld per hectare komen 153 m² sloten voor, 246 m² open water en 23 m² opgaande begroeiing.

Verkaveling

De gronden achter de bedrijfsgebouwen, tussen de Hoenwaardseweg en de IJssel, vormen de huiskavels van de bedrijven aldaar. Deze huiskavels beslaan ruim eenderde deel van de bedrijfsoppervlakte.

Aangezien de Hoenwaardseweg doodlopend is, zijn de gronden aan de overzijde van deze weg bijna als huiskavel te gebruiken. Aldus is ruim 75 % van de bedrijfsoppervlakte aan te merken als huiskavel.

De resterende oppervlakte bestaat uit veldkavels en ligt met name westelijk van de Grote Wetering. De noordwesthoek van de Hoenwaard bestaat ook grotendeels uit veldkavels, waarvan de bedrijfsgebouwen buiten de Hoenwaard liggen.

Naast de huiskavel hebben de bedrijven gemiddeld nog 2,5 kavel in gebruik. De kavels die tot de huisbedrijfskavel worden gerekend liggen op zeer geringe afstand van de bedrijfsgebouwen.

De kavels zijn over het algemeen groot en rechthoekig.

5. HET BEHEER

5.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het handelen en nalaten, dat voortvloeit uit de in hoofdstuk 3 beschreven doeleinden en inpasbaar is in een op continuïteit gerichte agrarische bedrijfsvoering (zoals aangegeven in hoofdstuk 4):

5.2. De beheersbepalingen

In deze paragraaf wordt aangegeven, welke beheersbepalingen voortvloeien uit de in paragraaf 3.3. beschreven doelstellingen. Deze beheersbepalingen zijn samengesteld tot een aantal beheerspakketten, die hierna zijn weergegeven.

Beheerspakket 1 is gericht op het handhaven van zowel de abiotische omstandigheden van de percelen als op de botanische waarden in de perceelsranden.

De pakketten 2 en 3 richten zich met name op het handhaven en ontwikkelen van weidevogelpopulaties.

De pakketten 4, 5, 6 en 7 zijn met name gericht op het handhaven en ontwikkelen van de botanische waarden in de percelen. Daarnaast richten deze pakketten zich op de ontwikkeling van weidevogelpopulaties.

Pakket 8 is gericht op het handhaven en ontwikkelen van botanische waarden op de huiskavels.

Beheersbepalingen

Beheerspakketten

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. geen werkzaamheden verrichten die wijziging van de kavel- en perceelsstructuur, het reliëf, de bodemstructuur of het bodemprofiel tot gevolg hebben	x	x	x	x	x	x	x	x
2. geen werkzaamheden verrichten die wijziging van de begreppeling tot gevolg hebben of leiden tot verlaging van de grondwaterstand c.q. slootpeilen	x	x	x	x	x	x	x	x
3. geen werkzaamheden verrichten die wijziging van de aanwezige landschapselementen, zoals poelen, kolken en opgaande begroeiing tot gevolg hebben	x	x	x	x	x	x	x	x
4. percelen als grasland gebruiken	x	x	x	x	x	x	x	x
5. niet scheuren, frezen, doorzaaien of herinzaaien	x	x	x	x	x	x	x	x
6. niet rollen en slepen in de periode van 1 april tot het tijdstip waarop kan worden gemaaid, tenzij binnen 1 week na overstroming	x	x	x	x	x	x	x	
7. geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, brandnetels of ridderzuring	x	x	x	x	x	x	x	x
8. geen zuiveringsslib gebruiken	x	x	x	x	x	x	x	x
9. geen stuivende meststoffen gebruiken	x	x	x	x	x	x	x	x
10. geen drijfmest en gier gebruiken van 1 oktober tot 1 maart	x							
11. geen drijfmest en gier gebruiken van 1 oktober tot 1 maart en van 1 april tot het tijdstip waarop kan worden gemaaid, tenzij binnen 1 week na overstroming.		x	x	x	x			
12. geen drijfmest en gier gebruiken							x	x
13. niet maaien en niet weiden van 1 april tot 1 juni		x						
14. niet maaien en niet weiden van 1 april tot 8 juni				x				
15. niet maaien en niet weiden van 1 april tot 15 juni					x		x	
16. niet maaien en niet weiden van 1 april tot 30 juni						x		x
17. niet maaien en geen stikstofhoudende meststoffen gebruiken van 1 oktober tot 15 juni; in deze periode is beweiding toegestaan met max. 5 runderen ouder dan 2 jaar of 10 runderen jonger dan 2 jaar of 15 stuks volvee per hectare								x
18. in de te beschermen perceelsrand, breed 5 m vanaf de perceelsgrens of het talud van de sloot niet bemesten.		x(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)

x : bepaling van toepassing.

(x): bepaling facultief.

Onderhoud landschapselementen

Kolken en poelen

Jaarlijks onderhoud

1. Waterplanten uit het element verwijderen in de periode van 1 september tot 15 oktober.
2. Geen chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen inbrengen en niet branden in of in de omgeving van de kolk of poel.
3. Geen water aan het element onttrekken anders dan voor het drenken van vee, dat de aan het element grenzende percelen beweidt.
4. Geen werkzaamheden verrichten die wijziging tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen, anders dan t.b.v. het behoud van het element.

Periodiek onderhoud

1. Het element in de periode van 1 september tot 15 oktober zodanig uitbaggeren c.q. uithalen, dat de wateroppervlakte tenminste een nader ter plaatse te bepalen grootte heeft en de waterdiepte in de diepste delen in de periode van 1 oktober tot 1 april tenminste 50 cm bedraagt.

Achterstallig onderhoud

1. Het element in de periode van 1 september tot 15 oktober zodanig uitbaggeren c.q. uithalen, dat de wateroppervlakte tenminste een ter plaatse nader te bepalen grootte heeft en de waterdiepte in de diepste delen in de periode van 1 oktober tot 1 april tenminste 50 cm bedraagt.
2. In de omgeving van of in het element gestort afval afvoeren.

Heggen

Jaarlijks onderhoud

1. Zorgdragen dat op minimaal 1 m van de heg een veekerende afrastering aanwezig is.
2. Geen werkzaamheden verrichten die wijziging tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen, anders dan t.b.v. het behoud van het element.
3. Geen chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen inbrengen en niet branden in of in de omgeving van het element.

Periodiek onderhoud

1. De heggen éénmaal per 4 à 6 jaar terugzetten in de periode van 1 augustus tot 1 maart.

Achterstallig onderhoud

1. De heggen terugzetten tot een voor de streek kenmerkende vorm in de periode van 1 november tot 1 maart.
2. Open plaatsen in de heg inplanten met boom- en struiksoorten die kenmerkend zijn voor de structuur, het karakter en de soortensamenstelling van de heg en de streek.
3. Exoten als Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en Acacia uit de heg verwijderen.
4. In de omgeving van of in de heg gestort afval afvoeren.

5.3. Randvoorwaarden en ontheffingsmogelijkheden

Randvoorwaarden

Een beheersovereenkomst wordt aangegaan tot het einde van de beheersperiode. Deze duurt 6 jaar. Na 1 jaar kan de ondernemer de overeenkomst beëindigen. Hiertoe moet hij zijn wens 30 dagen van te voren schriftelijk kenbaar maken aan het Bureau Beheer Landbouwgronden.

Pakket 8 kan slechts worden overeengekomen voor de huiskavels.

Pakketten 5 en 7 kunnen slechts worden overeengekomen voor de percelen nabij de Wiessenbergsche Kolk; pakket 1 is aldaar niet van toepassing.

De beheersbepalingen zijn niet van toepassing, indien zij in strijd zijn met een publiekrechtelijke regeling en - voor zover deze regeling de mogelijkheid van ontheffingen en vrijstellingen kent - de ondernemer op een daartoe ingediend verzoek geen ontheffing of vrijstelling van de desbetreffende regeling heeft verkregen.

Ontheffingsmogelijkheden

De Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie kan namens het Bureau Beheer Landbouwgronden ontheffing verlenen van één of meer van de hierboven omschreven verplichtingen.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

In geval van dreigende overstroming kan ontheffing worden verleend van de bepalingen 13, 14, 15, 16 en 17. Indien een ondernemer zonder ontheffing zich niet houdt aan de beheersbepalingen met betrekking tot maaien en weiden in de beheersovereenkomst, zal de Directeur achteraf bepalen in welke mate sprake is van ingebreke zijn (art. 70 van de Beschikking beheersovereenkomsten 1983). De ondernemer is niet in gebreke, indien de afdeling Waterberichtgeving van de Directie Bovenrivieren van Rijkswaterstaat een rivierstand, hoger dan 1.10 m + N.A.P. bij het Katerveer te Zwolle, bij wassend water heeft voorspeld en indien de ondernemer de handeling binnen 1 week nadien schriftelijk bij de Directeur heeft gemeld.

Een verzoek om ontheffing dient schriftelijk te worden ingediend bij de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie, Postbus 9079, 6800 ED Arnhem.

De Directeur dient binnen een tijdvak van 15 dagen na verzending van een verzoek tot ontheffing zijn beslissing aangaande het verzoek schriftelijk aan de ondernemer kenbaar te maken.

6. DE GRONDSLAGEN VOOR HET VASTSTELLEN VAN DE VERGOEDINGEN

6.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten weergegeven van de berekeningen van de grondslagen voor de beheersvergoedingen, de aanpassingsvergoeding, de verpachtersvergoeding en de vergoedingsbedragen voor het landschapsonderhoud.

6.2. Grondslagen voor de beheersvergoeding

De beheersvergoeding is vastgesteld op basis van de volgende grondslagen:

- het verschil in productieniveau, uitgedrukt in kVEM per hectare;
- de toename in arbeidsaanspraken, uitgedrukt in uren per hectare;
- het verschil in exploitatie-aanspraken, uitgedrukt in gulden per hectare.

Deze grondslagen zijn in onderstaande tabellen weergegeven.

Wiessenbergsche kolk

beheers- pakket	verschil in productieniveau (kVEM/ha)	toename van arbeidsaanspraken (uren/ha)	verschil in exploitatie- aanspraken (gld./ha)
2	940	1	- 67
3	1040	1	- 75
4	1180	1	- 84
5	1590	1	-107
6	1180	2	+ 15
7	1590	2	- 25

Overige deel Hoenwaard

beheers- pakket	verschil in productieniveau (kVEM/ha)	toename van arbeidsaanspraken (uren/ha)	verschil in exploitatie- aanspraken (gld./ha)
1	260	1	- 5
2	1410	1	-116
3	1570	1	-138
4	1770	1	-160
6	1770	2	- 65
8	1410	2	- 42

Bepaling 18: 5 meter strook langs perceelsrand zonder opgaande begroeiing: f 1,25/m'
5 meter strook langs perceelsrand met opgaande begroeiing:
f 0,65/m'

De oppervlakte van de percelen waarvoor randenbeheer is overeengekomen wordt in mindering gebracht op de oppervlakte van het overige perceelsdeel waarvoor perceelsbeheer wordt overeengekomen.

Een overzicht van de beheersvergoedingen is opgenomen in bijlage 3.

Indien en voor zover regelingen in het kader van de Meststoffenwet of de Wet bodembescherming in de toekomst het gebruik van meststoffen beperken, worden zondig de grondslagen voor de berekening van de vergoedingen, die betrekking hebben op een beperking in het gebruik van meststoffen, aangepast op het onderdeel exploitatieaanspraken. In dat geval kan bijvoorbeeld gedacht worden aan wijziging van de afzetkosten en wijziging van de wettelijke regeling ten aanzien van de uitrijperioden.

6.3. Grondslagen voor de aanpassingsvergoeding

Uitgangspunt bij de berekening van de aanpassingsvergoeding is de gedachte, dat als gevolg van een afname van de grasopbrengst door de beheersmaatregelen de bestaande bedrijfsuitrusting (gebouwen, werktuigen) minder volledig en doelmatig zal kunnen worden benut gedurende de tijd dat deze nog niet is aangepast aan de geringere grasopbrengst. Deze onvolledige benutting wordt gecompenseerd door de aanpassingsvergoeding. De aanpassingsvergoeding is een aanvulling op de beheersvergoeding. Ze heeft een aflopend karakter in de tijd (maximaal 18 jaar) en wordt per bedrijf berekend.

Wanneer het verschil tussen de werkelijke veebezetting op het bedrijf en de berekende genormeerde veedichtheid 1 gve/ha of meer is, dan komt het bedrijf in aanmerking voor de maximale aanpassingsvergoeding. Is het verschil tussen de werkelijke veebezetting op het bedrijf en de berekende genormeerde veedichtheid kleiner dan 1 gve/ha, dan komt het bedrijf in aanmerking voor een gedeelte van de maximale aanpassingsvergoeding. Dit gedeelte wordt voor het betreffende bedrijf berekend, afhankelijk van de werkelijke veebezetting op het bedrijf.

Voor de berekening van de maximale aanpassingsvergoeding zijn de volgende grondslagen van belang:

- a. de door het gewenste beheer ontstane verschillen in grasopbrengst in het beheers- en reservaatgebied tussen de situatie met en de situatie zonder beheersmaatregelen;
- b. de berekende veebezetting, die theoretisch haalbaar wordt geacht bij het niveau van de grasopbrengst als gevolg van de beheersbepalingen (genormeerde veedichtheid).

De grondslagen van de aanpassingsvergoeding zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Wiessenberghse kolk

beheers- pakket	relevante opbrengst- daling (kVEM/ha)	genormeerde veedichtheid (gve/ha)
2	840	1.36
3	920	1.33
4	1040	1.29
5	1380	1.19
6	1040	1.29
7	1380	1.19

Overige deel Hoenwaard

beheers- pakket	relevante opbrengst- daling (kVEM/ha)	genormeerde veedichtheid (gve/ha)
1	260	1.89
2	1240	1.59
3	1370	1.56
4	1540	1.50
6	1540	1.50
8	1410	1.54

Een overzicht van de aanpassingsvergoedingen is opgenomen in bijlage 3.

6.4. Vergoedingen voor landschapsbeheer

Kolken en poelen

Jaarlijks onderhoud

1. grootte	vergoeding
< 75 m2	f 25,00 per poel/kolk
75 - 175 m2	f 40,00 " "
> 175 m2	f 50,00 " "

2 t/m 4. geen vergoeding.

Periodiek onderhoud

1. grootte	vergoeding
< 75 m2	f 155,00 per poel/kolk
75 - 175 m2	f 220,00 " "
> 175 m2	f 320,00 " "

Achterstallig onderhoud

1. volgens begroting
2. f 25,00/m3.

Heggen

Jaarlijks onderhoud

1. f 0,69/m'
2. geen vergoeding

Periodiek onderhoud

1. f 2,45/m'

Achterstallig onderhoud

1. volgens begroting
2. f 6,50/struik c.q. boom
3. volgens begroting
4. f 25,00/m³

6.5. Verpachtersvergoeding

Verpachters kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding. Dit is niet van toepassing indien de verpachter een publiekrechtelijk lichaam of een particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsinstantie is. De verpachtersvergoeding is bepaald op f 25,-- per ha per jaar, geldende voor alle beheerspakketten. Deze verpachtersvergoeding wordt, in geval van verpacht land sprake is, op de beheersvergoeding van de ondernemer in mindering gebracht.

6.6. Beschikking bijdragen probleemgebieden

In het beheers- en reservaatgebied kunnen, zodra het gebied op de communautaire lijst van agrarische probleemgebieden is geplaatst en de Beschikking bijdragen probleemgebieden door de Commissie Beheer Landbouwgronden van toepassing is verklaard, overeenkomsten worden gesloten in het kader van deze beschikking (de zogenaamde Bergboerenovereenkomsten). De vergoeding bij deze overeenkomst is afhankelijk van de gemiddelde veebezetting op het individuele bedrijf en bedraagt maximaal f 180,00 per hectare per jaar.

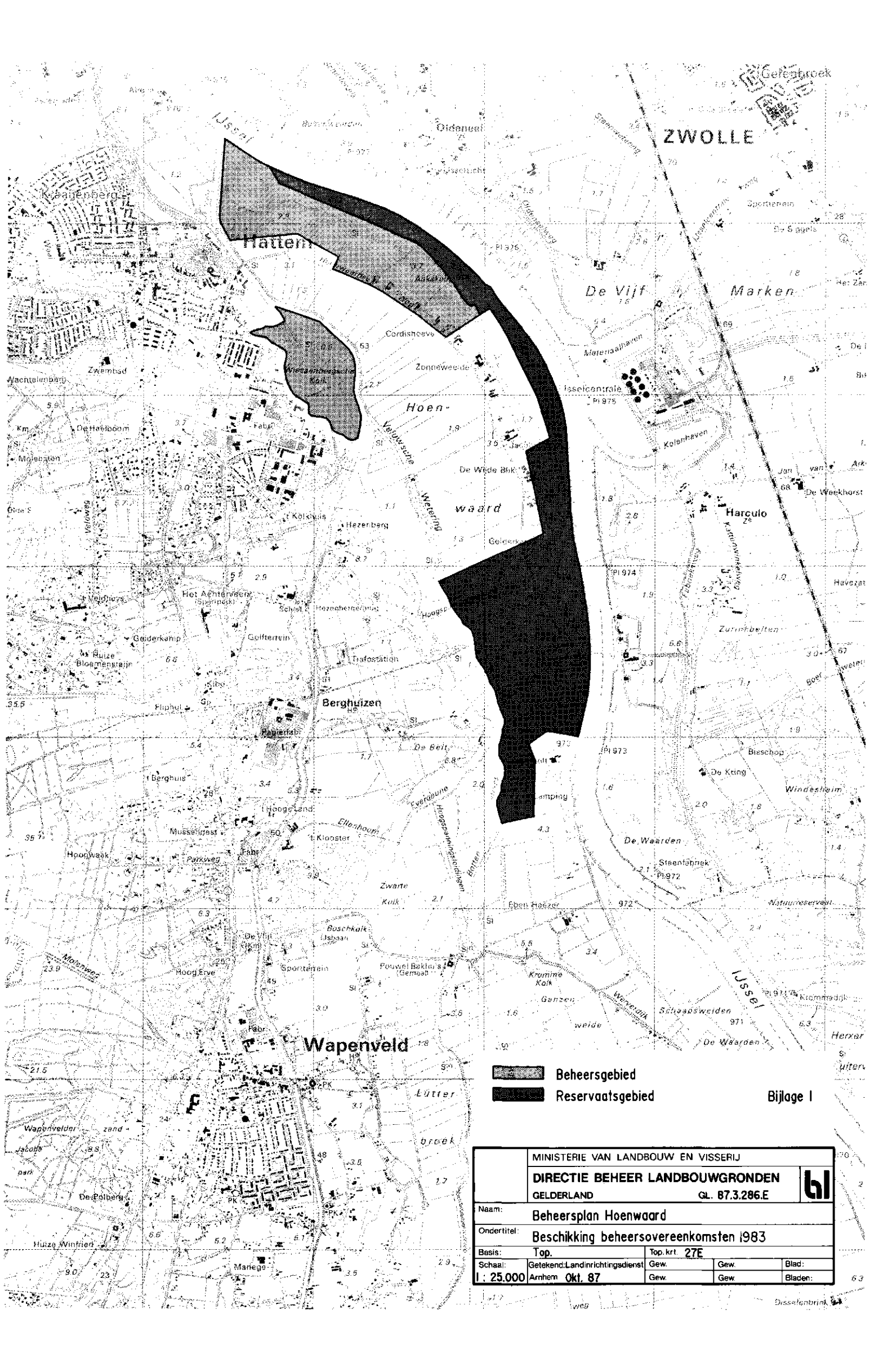
Vastgesteld door de Commissie Beheer Landbouwgronden d.d. 19 mei 1988.

 , voorzitter

mr. J.P. van Zutphen

 , secretaris

drs. P. Slot.

- Beheersgebied
- Reservaatgebied

Bijlage I

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ			
DIRECTIE BEHEER LANDBOUWGRONDEN			
GELDERLAND		QL. 87.3.286.E	
Naam: Beheersplan Hoenwaard			
Ondertitel: Beschikking beheersovereenkomsten 1983			
Basis: Top.		Top.krt. 27E	
Schaal: 1: 25.000	Getekend: Landinrichtingsdienst	Gew. 	Gew.
	Arnhem Okt. 87	Gew. 	Blad:
		Gew. 	Bladen:

Bijlage 2

OVERZICHT VAN DE BEHEERSVERPLICHTINGEN

De volgende verplichtingen worden opgenomen in de beheersovereenkomsten die in het beheers- en reservaatgebied Hoenwaard worden gesloten tussen het Bureau Beheer Landbouwgronden, hierna te noemen "het bureau", en ondernemers van geheel of gedeeltelijk in deze gebieden gelegen landbouwbedrijven, hierna te noemen "de ondernemer".

1. De ondernemer komt met het bureau overeen de percelen cultuurgrond zodanig te beheren dat het vanuit natuurwetenschappelijk, landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt bijzondere karakter van het gebied, waarin bedoelde percelen zijn gelegen, ten minste behouden blijft.
2. Het onder 1 bedoelde beheer betekent dat de ondernemer op de percelen cultuurgrond gehouden is:
 - a. geen werkzaamheden te verrichten die wijziging van de kavel- en perceelsstructuur, het reliëf, de bodemstructuur of het bodemprofiel tot gevolg hebben;
 - b. geen werkzaamheden te verrichten die wijzigingen van de begreppeling tot gevolg hebben of leiden tot verlaging van de grondwaterstand c.q. slootwaterpeilen;
 - c. geen werkzaamheden te verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen, anders dan ten behoeve van het behoud van het element;
 - d. de percelen uitsluitend als grasland te gebruiken;
 - e. geen zuiverings-slib toe te passen;
 - f. bij bemesting geen gebruik te maken van stuifmeststoffen;
 - g. niet te scheuren, te frezen, opnieuw in te zaaien of door te zaaien;
 - h. geen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken, met dien verstande dat pleksgewijze toepassing is toegestaan ter bestrijding van akkerdistel, brandnetels en ridderzuring;
3. Naast de onder 2 genoemde verplichtingen is de ondernemer,
 - I. bij beheerspakket 1 voorts gehouden:
 - a. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart;
 - b. in de te beschermen strook, breed 5 meter, gerekend vanuit de perceelsrand geen meststoffen te gebruiken;
 - II. bij beheerspakket 2 voorts gehouden:
 - a. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart;
 - b. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het gebruik van drijfmest en gier is toegestaan binnen één maand na beëindiging van een overstroming;

- c. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
- d. het grasland niet te maaien en niet te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 1 juni;

III. bij beheerspakket 3 voorts gehouden:

- a. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart;
- b. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het gebruik van drijfmest en gier is toegestaan binnen één maand na beëindiging van een overstroming;
- c. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
- d. het grasland niet te maaien en niet te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 8 juni;

IV. bij beheerspakket 4 voorts gehouden:

- a. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart;
- b. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het gebruik van drijfmest en gier is toegestaan binnen één maand na beëindiging van een overstroming;
- c. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
- d. het grasland niet te maaien en niet te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 15 juni;

V. bij beheerspakket 5 voorts gehouden:

- a. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 maart;
- b. geen drijfmest en gier te gebruiken in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het gebruik van drijfmest en gier is toegestaan binnen één maand na beëindiging van een overstroming;
- c. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
- d. het grasland niet te maaien en niet te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 30 juni;

- VI. bij beheerspakket 6 voorts gehouden:
- a. geen drijfmest en gier te gebruiken;
 - b. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
 - c. het grasland niet te maaien en niet te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 30 juni;
- VII. bij beheerspakket 7 voorts gehouden:
- a. geen drijfmest en gier te gebruiken;
 - b. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
 - c. het grasland niet te maaien en niet te beweiden in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 30 juni;
- VIII. bij beheerspakket 8 voorts gehouden:
- a. geen drijfmest en gier te gebruiken;
 - b. het grasland niet te rollen en niet te slepen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en het tijdstip waarop mag worden gemaaid, met dien verstande dat het rollen en slepen is toegestaan binnen één week na beëindiging van een overstroming;
 - c. het grasland niet te maaien en geen stikstofhoudende kunstmeststoffen op te brengen in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 15 juni; in het tijdvak dat ligt tussen 1 april en 15 juni is beweiding toegestaan met maximaal 5 runderen ouder dan 2 jaar of 10 runderen jonger dan 2 jaar of 15 stuks volvee per hectare.
4. De ondernemer is bij beheerspakket 9 tot en met 15 naast de onder 2 en respectievelijk 3II tot en met 3VIII genoemde verplichtingen voorts gehouden:
- a. in de te beschermen strook, breed 5 meter, gerekend vanuit de perceelsrand geen meststoffen te gebruiken;
5. Voor zover op percelen cultuurgrond poelen dan wel kolken aanwezig zijn, is de ondernemer na overeenstemming met het bureau gehouden:
- a. geen werkzaamheden te verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen anders dan ten behoeve van het behoud van het element;
 - b. geen chemische bestrijdingsmiddelen en meststoffen in te brengen en niet te branden in of in de omgeving van het element;
 - c. geen water te onttrekken aan het element anders dan voor het drenken van vee dat de aan het element grenzende percelen beweide;
 - d. in of in de omgeving van het element gestort afval te verwijderen;
 - e. waterplanten uit het element te verwijderen in het tijdvak dat ligt tussen 1 september en 15 oktober;

- f. het element in het tijdvak dat ligt tussen 1 september en 15 oktober op zodanige wijze uit te baggeren dat de wateroppervlakte ten minste een ter plaatse nader te bepalen oppervlakte heeft en de waterdiepte in de diepste delen in het tijdvak dat ligt tussen 1 oktober en 1 april ten minste 50 centimeter bedraagt.
6. Voor zover op de percelen cultuurgrond heggen aanwezig zijn, is de ondernemer na overeenstemming met het bureau gehouden:
 - a. geen werkzaamheden te verrichten die wijzigingen tot gevolg hebben van de aanwezige landschapselementen anders dan ten behoeve van het behoud van het element;
 - b. zorg te dragen dat op minimaal 1 meter van het element een veekerende afrastering aanwezig is;
 - c. in of in de omgeving van het element gestort afval te verwijderen;
 - d. het element één maal in de 4 à 6 jaar af te zetten, met dien verstande dat dit alleen mag gebeuren in het tijdvak dat ligt tussen 1 augustus en 1 maart;
 - e. open plaatsen in het element in te planten met boom- en struiksoorten die kenmerkend zijn voor de structuur, het karakter en de soortensamenstelling van het element in de streek;
 - f. exoten als Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en accacia uit het element te verwijderen.
 7. Onder het verrichten van handelingen als bedoeld onder 2 tot en met 6 wordt tevens verstaan het doen verrichten van deze handelingen.
 8. De onder 2 tot en met 6 omschreven verplichtingen gelden niet indien zij in strijd zijn met een publiekrechtelijke regeling en - voor zover de regeling de mogelijkheid van ontheffingen en vrijstellingen kent - de ondernemer op een daartoe ingediend verzoek geen ontheffing of vrijstelling heeft verkregen.
 9.
 - a. De directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Gelderland, hierna te noemen de directeur, kan namens het bureau ontheffing verlenen van één of meer van de hierboven omschreven verplichtingen.
 - b. Een verzoek tot ontheffing als bedoeld in onderdeel a dient schriftelijk te worden ingediend bij de directeur.
 - c. In geval van dreigende overstroming kan ontheffing worden verleend van de verplichting met betrekking tot het maaien en weiden. Hiertoe is een bijzondere procedure van toepassing inhoudende dat de directeur achteraf kan bepalen dat niet sprake is van niet-nakoming van de verplichtingen, indien de afdeling Waterberichtgeving van de directie Bovenrivieren van Rijkswaterstaat een rivierstand, hoger dan 1.10 m + NAP bij wassend water bij het Katerveer te Zwolle, heeft voorspeld en indien de ondernemer de handeling binnen 1 week na uitvoering daarvan schriftelijk bij de directeur heeft gemeld.
 - d. De directeur dient binnen een tijdvak van 15 dagen na verzending van een verzoek tot ontheffing als bedoeld in onderdeel b zijn beslissing aangaande het verzoek aan de ondernemer kenbaar te maken.
 - e. De hiervoor bedoelde ontheffing wordt slechts verleend indien de bedrijfsvoering ernstig gevaar loopt en de natuurbeschermingsbelangen niet ernstig worden geschaad.
 - f. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Bijlage 3

OVERZICHT VAN DE VERGOEDINGEN IN GULDENS PER HECTARE PER JAAR

Wiessenberghse kolk

beheerspakket	beheersvergoeding	maximale aanpassingsvergoeding	maximale totale vergoeding
2	420	280	700
3	460	300	760
4	520	340	860
5	700	450	1150
6	650	340	990
7	810	450	1260

Hoenwaard

beheerspakket	beheersvergoeding	maximale aanpassingsvergoeding	maximale totale vergoeding
1	150	90	240
2	600	410	1010
3	660	450	1110
4	730	510	1240
6	860	510	1370
8	700	460	1160

Bedragen afgerond op f 10,-- ; prijspeil 1988.

Bepaling 18: 5 meter strook langs perceelsrand zonder opgaande begroeiing: f 1,25/m'

5 meter strook langs perceelsrand met opgaande begroeiing: f 0,65/m'

Landschapsbeheer

Kolken en poelen

Jaarlijks onderhoud

1. grootte	vergoeding
< 75 m2	f 25,00 per poel/kolk
75 - 175 m2	f 40,00 " "
> 175 m2	f 50,00 " "

2 t/m 4. geen vergoeding.

Periodiek onderhoud

1. grootte	vergoeding
< 75 m2	f 155,00 per poel/kolk
75 - 175 m2	f 220,00 " "
> 175 m2	f 320,00 " "

Achterstallig onderhoud

1. volgens begroting
2. f 25,00/m3.

Heggen

Jaarlijks onderhoud

1. f 0,69/m'
2. geen vergoeding

Periodiek onderhoud

1. f 2,45/m'

Achterstallig onderhoud

1. volgens begroting
2. f 6,50/struik c.q. boom
3. volgens begroting
4. f 25,00/m3.